

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Tarih : 14 Temmuz 2021
Sayı : 2725

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 14/07/2021 11:56
Sayı: E-120.10-
0844502

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde son yıllarda geri dönüşüm tesislerinde çıkan yangınlardaki artış dikkat çekmektedir. Geri dönüşüm tesislerinde 2018 yılında 10; 2019 yılında 39; 2020 yılında 65; 2021 yılının ise ilk 6 ayında 69 yangın çıkmıştır. Geri dönüşüm tesislerinde yaşanan yangınların nedenlerinin ve yasaya aykırı şekilde yangınların bir bertaraf yöntemi olarak kullanıldığı iddialarının araştırılması, atıkların yakılmasının önüne geçilebilmesi için alınabilecek önlemlerin belirlenmesi, geri dönüşüm tesislerinin yasalara ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde faaliyetlerini sürdürmesinin sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz.

Necdi Binaoğlu
Kocaeli İlg. Mv.

Gamze TAŞCIER
Ankara Mv.

Erkan Aydın
Bursa Mv.

Hüseyin Yıldız
Ankara Mv.

Murayyan Sevilin

İlhan Aday
Adana Mv.

Servet İNAL
Ankara Mv.

Cevat Karahan
Kocaeli Mv.

Bedi Seker
İzmir Mv.

Mahmut Karal
İstanbul Mv.

İbrahim Fehmi
İstanbul Mv.

Fikret ŞAHİN
Balıkesir Mv.

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

MBakan.

Kani Beko
İzmir Mv.

Ali Özcan
Kahramanmaraş Mv.

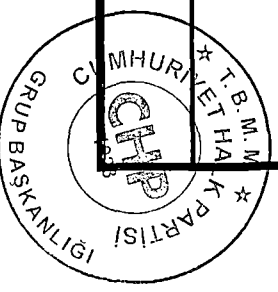
İsmet Tokdemir
Hakkari Mv.

Ali Feri
İstanbul Mv.

2725. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Bayram Yılmaz	Görüş	
Özgür Ceylan	Gazikale	
Yüksel Mesur Kılıç	İstanbul	
Orhan Sener	İzmir	
SİBEL ÖZDEMİR	İstanbul	
Tekin Bırpel	Antalya	
Alpas Adurocu	Mardin	
Veli AĞBANA	Malatya	
Polat Sarıgöl	Tunceli	

GEREKÇE

Çin'in Ocak 2018'den itibaren yurt dışından plastik atık alımını yasaklamasıyla birlikte Vietnam, Tayland, Malezya bu çöpleri almaya başlamıştır. Ardından çok kısa süre içerisinde bu ülkelerin de bu atıkların ülkelerine girişini yasaklamasıyla birlikte plastik çöplerin merkezi Türkiye, Hindistan ve Endonezya olmuştur. Türkiye, Avrupa'nın plastik atıklarının en büyük alıcısı olmuş, AKP iktidarı döneminde Avrupa'dan gelen plastik atık miktarı -özellikle son 15 yılda- 173 kat artmıştır. Avrupa İstatistik Kurumu Eurostat verilerine göre Avrupa Birliği'nde plastik atıkların yüzde 78,5'i ayrıştırıp toplanmakta fakat bunların yalnızca yüzde 41,5'u AB sınırları içinde geri dönüştürülmektedir. Dönüştürülemeyen plastik atıklar ise diğer ülkelere gönderilmektedir. Ancak denetimin az olduğu ülkelerde, atıkların geri dönüştürülmeyip doğaya atılarak çevresel kirliliğe neden olduğu ya da dönüştürülemediği için yasalara aykırı olarak gömüldüğü/ yakıldığı için havayı, toprağı, suyu kirlettiği bilinmektedir. Avrupa'dan Türkiye'ye geri dönüşüm adı altında getirilen tonlarca plastik atık ve yasa dışı döküm nedeniyle **İzmir, Adana, İstanbul, Kocaeli, Manisa** başta olmak üzere ülkemizin dört bir yanında çöp dağları birikmiş, bunların bir kısmı tarım arazilerine depolanmış, bir kısmı toprağa gömülmüş, bir kısmı vadi ve nehir yataklarına istiflenmiş bir kısmı ise yakılarak bertaraf edilmiştir. Çöp yığınları arasında Birleşik Krallık, Fransa, İtalya ve Hollanda gibi Avrupa ülkelerine ait pek çok markanın ambalajları tespit edilmiştir. Türkiye, Avrupa Birliği'nin en büyük **plastik atık çöplüğü** haline gelmiştir. Veri sitesi Statista'nın Birleşmiş Milletler Comtrade Veritabanı'ndan derlediği bilgilere göre Türkiye 2019 yılında dünyanın en çok plastik çöp ithal eden ülkesi olmuştur. Yeterli denetim ve dönüştürme altyapısı olmamasına rağmen, kontrolsüz şekilde atık ithal eden ülkemizde, atıkları geri dönüştürme adı altında kurulan şirketlere yatırım teşviki verilmesi, ithalat yapan firmalara vergi muafiyeti getirilmesi süreci içinden çıkılmaz bir hale sürüklemiştir.

Hiçbir sektörde rastlanmayacak sıklıkta yaşanan yangınların geri dönüşüm tesislerinde yaşanması oldukça dikkat çekicidir. Çevre örgütlerinin derlediği bilgilere göre geri dönüşüm tesislerinde **2018 yılında 10; 2019 yılında 39; 2020 yılında 65; 2021 yılının ise ilk 6 ayında 69** yangın çıkmıştır. Yangınların hepsinin şüpheli olduğu söylenemese de, Interpol'ün 2020 yılında yayınladığı **"Plastik Atık Ticaretinde Suç Rotası"** raporuna göre bu tür yangınların atıkları bertaraf yöntemi olduğu vurgusu oldukça önemlidir.

Yurt dışından ithal edilen plastik atıkların yakılması, çevreye büyük miktarda karbon ve mikroplastik salarak, zehirli olabilecek metallere kadar çok sayıda kirleticinin havaya, su kaynaklarına ve tarım alanlarına karışmasına neden olmaktadır. Söz konusu atıkların yakılması nedeniyle havamızın, toprağımızın, suyumuzun kirlenmesi sonuç olarak sadece çevre açısından değil halk sağlığı açısından da ciddi risk oluşturmaktadır.

Tüm bu nedenlerle; geri dönüşüm tesislerinde yaşanan yangınların nedenlerinin ve yasaya aykırı şekilde yangınların bir bertaraf yöntemi olarak kullanıldığı iddialarının araştırılması, atıkların yakılmasının önüne geçilebilmesi için alınabilecek önlemlerin belirlenmesi, geri dönüşüm tesislerinin yasalara ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde faaliyetlerini sürdürmesinin sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz.

